

หน่วยวิจัยการอนุรักษ์และฟื้นฟูชุมชน
(Urban Conservation and Regeneration
Research Unit)

“หน่วยวิจัยการอนุรักษ์และฟื้นฟูชุมชน คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์” จัดตั้งขึ้นเพื่อสนับสนุนการทำงานด้านการอนุรักษ์และฟื้นฟูชุมชนของคณาจารย์และนิสิต โดยเน้นการทำงานแบบบูรณาการที่เชื่อมโยงการเรียนการสอน การวิจัย การให้บริการสังคม และการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมเข้าด้วยกัน มีวัตถุประสงค์ คือ ดำเนินการศึกษาและวิจัยด้านการอนุรักษ์และฟื้นฟูชุมชน จัดกิจกรรมสนับสนุนการอนุรักษ์และฟื้นฟูชุมชน ให้ความช่วยเหลือทางด้านวิชาการแก่ท้องถิ่นในการอนุรักษ์และฟื้นฟูชุมชน และเผยแพร่องค์ความรู้ด้านการอนุรักษ์และฟื้นฟูชุมชน

บุคลากรหลักของหน่วยวิจัยประกอบด้วย รองศาสตราจารย์ ดร. วรณศิลป์ พิรพันธุ์ รองศาสตราจารย์ ดร. ศิริวรรณ ศิลพัชรนันท์ อาจารย์ ดร.นิรมล กุลศรีสมบัติ และ อาจารย์ พรสรร วิเชียรประดิษฐ์

การดำเนินงานของหน่วยวิจัยการอนุรักษ์และฟื้นฟูชุมชน คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ ที่ผ่านมา เป็นการดำเนินงานใน 3 พื้นที่หลัก ได้แก่ การดำเนินการต่อเนื่องด้านการอนุรักษ์และฟื้นฟูชุมชนอัมพวา ร่วมกับเทศบาลตำบลอัมพวา จังหวัดสมุทรสงคราม ซึ่งเริ่มมาตั้งแต่ปลายปี พ.ศ. 2543 จนถึงปัจจุบัน รวมทั้งขยายขอบเขตการดำเนินงานไปสู่พื้นที่ข้างเคียงในปัจจุบัน การดำเนินการร่วมกับ University of California at Berkley โดยการสนับสนุนของมูลนิธิธินโยบาย สาธารณะไทย ในการจัดทำแผนยุทธศาสตร์และแผนแม่บทการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนในพื้นที่จังหวัดกระบี่ และการศึกษาเพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมศิลปกรรมในจังหวัดฉะเชิงเทรา

ผลงานที่ผ่านมาที่สำคัญของคณาจารย์ในหน่วยวิจัย ประกอบด้วยงานวิจัยหลายโครงการ เช่น “โครงการนำร่องเพื่อการอนุรักษ์และพัฒนาสภาพแวดล้อมคลองอัมพวา” พ.ศ. 2546 “แผนที่มรดกทางวัฒนธรรมชุมชน

อัมพวา จังหวัดสมุทรสงคราม” พ.ศ. 2548 “การวางแผนยุทธศาสตร์เพื่อพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน จังหวัดกระบี่” พ.ศ. 2548 “มรดกทางวัฒนธรรมชุมชนอัมพวา เทศบาลตำบลอัมพวา จังหวัดสมุทรสงคราม” พ.ศ. 2549 “การศึกษาข้อมูลและสำรวจภาคสนามในเขตตำบลสวนหลวง อำเภออัมพวา จังหวัดสมุทรสงคราม” พ.ศ. 2550 เป็นที่ปรึกษา “โครงการสิ่งแวดล้อมศิลปกรรม” พ.ศ. 2546-2548 ร่วมกับสมาคมสถาปนิกสยามในการจัดทำโครงการแผนที่มรดกวัฒนธรรมท้องถิ่นริมน้ำ ชุมชนบ้านบุและชุมชนกุฎีจีน พ.ศ. 2552 ฯลฯ

นอกจากนี้ ยังดำเนินกิจกรรมและโครงการที่เกี่ยวข้องกับการอนุรักษ์และฟื้นฟูชุมชนอีกหลายอย่าง เช่น เปิดสอนวิชา “อัมพวาศึกษา” ซึ่งเป็นวิชาเลือกทั่วไประดับปริญญาตรี ในฤดูร้อน ตั้งแต่ปีการศึกษา 2549 จนถึงปัจจุบัน จัดกิจกรรม “โครงการสถาปัตยกรรม” ซึ่งเป็นการนำนิสิตออกปฏิบัติภาคสนาม ในพื้นที่ชุมชนอัมพวาช่วงปิดภาคฤดูร้อน ตั้งแต่ พ.ศ. 2545 จนถึงปัจจุบัน จัดงานนิทรรศการผลงานทางศิลปะ “เรื่องราวอันงดงามที่อัมพวา” ณ หอศิลป์จามจุรี จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ระหว่างวันที่ 28 กรกฎาคม-14 สิงหาคม พ.ศ. 2548 ร่วมแสดงนิทรรศการในงาน “สุดยอดหมู่บ้านอุตสาหกรรมและผ้าทอไทยครั้งที่ 4: เจ้าฟ้านักอนุรักษ์ของแผ่นดิน” ซึ่งจัดโดยกรมส่งเสริมอุตสาหกรรม กระทรวงอุตสาหกรรม ที่เมืองทองธานี ระหว่างวันที่ 25 ตุลาคม-6 พฤศจิกายน 2548 ร่วมมือกับเทศบาลตำบลอัมพวา ในการจัดทำและดูแล “ศูนย์ข้อมูลชุมชนอัมพวา” โดยได้รับพระมหากรุณาธิคุณจากสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ให้ใช้อาคารเรือนแถวไม้ริมคลองอัมพวาของมูลนิธิชัยพัฒนาในการดำเนินงาน ตั้งแต่ พ.ศ. 2548 จนถึงปัจจุบัน และการนำเสนอผลงานวิจัยแห่งชาติ 2550 ภาคนิทรรศการ